

Ірина Парасюк

ЗАСТОСУВАННЯ ТЕХНОЛОГІЇ РАФТ ДЛЯ НАПИСАННЯ ОРИГІНАЛЬНИХ ТЕКСТІВ НА УРОКАХ ЧИТАННЯ

Організація освітнього процесу в НУШ загалом та в нових реаліях зокрема, потребує розвитку критичного мислення учнів початкових класів на уроках читання, детального аналізу РАФТ-технології, яка допомагає складати тексти та розглядати тему з різних точок зору, що сприятиме глибшому зануренню у предметний зміст твору. У цьому зв'язку, метою нашого дослідження є важливість застосування технології РАФТ для написання текстів та пошук шляхів для підвищення творчих нахилів учнів.

РАФТ-технологія – це прийом критичного мислення, який використовують при створенні текстів різної тематики й цільової спрямованості. Використання цього прийому допомагає учням навчитися розглядати тему з різних боків, а також сприяє їхньому глибокому зануренню у предметний зміст твору. Окрім того, під час роботи з прийомом РАФТ учні набувають навичок аналізування можливих дій у заданих обставинах та імпровізування, а також мають відмінні умови для вияву творчого мислення.

РАФТ – це аббревіатура, яка складається з чотирьох слів: Р – роль; А – аудиторія; Ф – формат; Т – тема. Основне завдання учня, як письменника, вжитися у відповідну роль та описати, розповісти чи висловити міркування від імені обраного персонажа, враховуючи особливості аудиторії. У першому стовпчику учні мають записати всі ролі, які вони можуть обрати з певної теми, тобто відповіді на запитання: Хто є учасником подій і може про них розповісти? Хто хотів би написати про цю подію? Хто ще може бути зацікавленим в описі подій? З позиції якого персонажа я можу розповісти цю історію? Ролі які називають діти можуть бути звичайними: учні класу, мандрівники, вчитель, батьки, люди різних професій. Або незвичними: полуниця, груша на дереві, дерево, шафа, одяг у шафі і тощо [1].

Перед використанням технології РАФТ на уроці вчитель повинен визначитися з темою. Вона має бути актуальною та цікавою для дітей. Перед проведенням учителеві важливо самому детально розібратися з технологією і дійти висновку для чого саме її використовувати. Важливим є вміння учнів працювати в групах, тобто вони вже повинні мати хороший досвід і вміють розподіляти ролі. Вчитель має врахувати і вік учнів, адже від цього залежить обраний твір та жанр за яким використовуватимуть цю технологію. Потрібно також передбачити вияв фантазії учнів і вміння швидко перевтілюватися у різних персонажів. Заздалегідь підготувати наочність: таблиця, малюнки персонажів, приклади історій, плакат з етапами роботи за РАФТ-технологією. Наочні матеріали допоможуть

краще зрозуміти зміст теми та зануритись у спосіб життя персонажа.

Як і кожна технологія критичного мислення РАФТ має етапи використання на уроці.

Етап виклику. Основна мета – активізувати учнів, заохотити до участі в роботі. Найкраще тут використати мозковий штурм. Разом з учителем діти заповнюють таблицю: у першу колонку записують можливі ролі, 4–5 варіантів. У другу колонку – цільову аудиторію. Далі – можливі жанри виступів. В останній колонці фіксують тему та основну думку виступу. Після заповнення таблиці розподіляються ролі. Краще поділити клас на мікрогрупи, кожна з яких отримує свою роль.

Етап усвідомлення. Відповідно до отриманої ролі група шукає інформацію, аналізує матеріал підручника, використовує інші джерела.

Етап рефлексії. Діти обговорюють отриманий матеріал, порівнюють, обирають важливе, яке обов'язково слід використати у виступі. На цьому етапі доречно використовувати для узагальнення візуалізацію, ментальні карти, таблиці.

Етап режисури. Учні пишуть відповідно до обраного жанру і тематики текст, обирають у групі людину, яка вживеться в роль і розповідь створену історію.

Етап драматизації. Власне підготовлені виступи груп.

Після виступів усіх груп учитель узагальнює: який виступ був найвдалішим, що дізналися нового, що було складним, що далось легко, який новий досвід отримали [2].

Приклади творів створених на уроках читання за технологією РАФТ:

1. Казка «Колобок» 2 клас. Учні складають список персонажів і їхні фрази стосовно подій у тексті. Потім обирають у кого хотіли б перетілитися. Ролі: Колобок, Заєць, Вовк, Ведмідь, Лисичка, Баба, Дід. Обговорити для кого ці персонажі могли б написати листа. Колобок може звертатися до вовка, до лисички, до діда. Ведмідь може звертатися до дітей, які читали цю казку. Важливо, щоб теми запропоновані учням для обговорення, були пов'язані не лише з літературними творами, а й з реальним життям. Щоб створити текст пов'язаним із життям варто визначити реальні ролі та реальну аудиторію, для якої буде створений текст [3].

Приклад тексту. Одного разу Ведмідь після зимової сплячки блукав стежками у пошуках їжі. Він був добрий і ласкавий, тому ніколи не їв рибу, комашок та все живе. Вже третій день ведмедик був у пошуках їжі. Ось раптом зустрічає Колобка і намагається його з'їсти, але Колобок хитрун і знав про добре серденько ведмедика, тому він його перепросив. Після цього Колобок і Ведмідь стали хорошими друзями, бо мали спільні інтереси і разом відправилися на пошуки пригод. Вони були справжніми друзями і завжди підтримували один одного. Ведмідь захищав свого друга

від хижих звірів, а Колобок завдяки своїй спритності швидко знаходив харчі для обох. Ось так і жили добрі друзі.

2. «Про Оха-чудотвора» 3 клас. Мета: розвиток творчих можливостей учнів, бачення ситуації з різних сторін та формування вміння писати тексти. Етап уроку: закріплення отриманих знань. Роль – Леся Українка, аудиторія – діти, формат – лист, тема – чому історія про Оха мене вразила? [3].

Лист. Привіт, Ох. Мене звати Оленка. Я вчуся в 3 класі. Нещодавно на уроці ми вчили твір: «Про Оха-чудотвора». Я дуже надихнулася цією історією і вирішила написати чому історія про Оха мене вразила. Для мене було дивним те, що хлопчина був настільки лінивим, тому йому і траплялися всякі чудасії. Ця історія показала мені, що в житті потрібно бути працьовитим і допомагати батькам, бо якщо лінуватися, то нічого в житті і не доб'єшся. А як ти гадаєш? Чекайму відповіді. Оленка.

3. Твір «Півник і сонечко» 2 клас. І група – мобільний пристрій (телефон). Текст СМС. Загубилося сонечко. Жовте, яскраве, лагідне, тепле. Прохання, хто знає про місце перебування сонечка, телефонуйте за номером: 12345 – півник з твору «Півник і сонечко».

ІІ група – повідомлення в мережі Фейсбук. Допоможіть знайти сонечко. Воно необхідне всім. Якщо його не знайдемо, то на Землі завжди буде ніч. (Світлина сонечка) [3].

Отже, використовуючи стратегію РАФТ для розвитку критичного мислення на уроках у початкових класах можна забезпечити умови для повноцінного розвитку особистості, формування в неї творчого мислення, вміння бачити ситуацію з різних сторін, висловлювати обґрунтовану думку, бажання і здатності самостійно вчитися. Застосування саме РАФТ-стратегії на уроках читання створює додаткову мотивацію до навчання. Учні добре засвоюють матеріал та є активними учасниками навчально-виховного процесу, тому що це їм цікаво. Цінність стратегії в тому, що вона розкриває творчий потенціал у дітей і можна використовувати не тільки у навчанні, але і в повсякденному житті.

Список використаних джерел

1. Стратегія розвитку критичного мислення – РАФТ. URL: <https://vseosvita.ua/library/strategia-rozvitku-kriticnogo-mislenna-raft-111857.html> (дата звернення: 27.04.2022).
2. РАФТ-технологія. Що це? URL: <https://www.facebook.com/SvitOsvit/posts/1091707907644608/> (дата звернення: 26.04.2022).
3. РАФТ-технологія – універсальний прийом критичного мислення. URL: <https://vseosvita.ua/news/raft-tekhnolohiia-universalnyi-priyom-krytychnoho-myslennia-5487.html> (дата звернення: 26.04.2022).